

صند و قچه آموزش (خلاصه درس ۲۴)

ن

درس بیست و چهارم (دانش و هنر در ایران باستان) پایه هفتم نام دبیر و ابوالحسن - نام دبیر ستاد

جلوه‌هایی از شکوه و عظمت تمدن قدیمی (ایران باستان) ← پیشرفت‌های ایرانیان در دانش، هنر، معماری ← زبان و خط، اساس گسترش این دانش بوده است

از هنگام استقرار اقوام آریایی در سرزمین ایران ← زبان فارسی زبان گفتاری - زبان نوشتاری مردم ایران بوده است

۱- زبان ایرانیان در دوره هخامنشیان ← پارسی باستان بود

۲- در دوره اشکانیان و ساسانیان ← پارسی میانه یا پهلوی بوده (که باهم تفاوت‌هایی داشته)

۳- در دوره اسلامی ← زبان فارسی دری رواج یافت

زبان رسمی امروز ایران نیز فارسی دری است که با دوزبان قبلی شباهت‌هایی دارد

زبان پارسی (فارسی)

اصل این قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در باره ← خط و زبان فارسی است

ببر طبق اصل این قانون اساسی زبان و خط رسمی مشترک مردم ایران فارسی است، اسناد و مکاتبات و متون رسمی و کتابهای درسی باید با زبان و خط فارسی باشد ولی استفاده از زبان‌های محلی و قومیه در مطبوعات و رسانه‌های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس، در کنار زبان فارسی آزاد است

قبل از مهاجرت آریایی‌ها، تمدن‌ها باستانی ایران مانند ← ایلام صافط بوره

در زمان هخامنشیان ایرانیان ← خط میخی را، از اقوام ← بین النهرین اقتباس کردند، و تغییرات زیادی در آن به وجود آوردند

کتیبه‌های به جامانده از دوره هخامنشیان در ← بیستون و تخت جمشید به زبان ← پارسی باستان و با خط ← میخی نوشته شده است

در دوره اشکانیان و ساسانیان ← خط پهلوی رایج بوده

ایران باستان: زبان

صنعت گران و هنرمندان عصر ایران باستان در رشته‌های گوناگون مانند سفالگری - پارچه بافی - قالی بافی - فلزکاری - چرم سازی - زرگری - کاشی کاری - سنگبری - حجاری - قلم زنی - منبت کاری - موسیقی - نقاشی و ... مهارت داشتند

هنر عصر باستان

ایرانیان با توجه به شرایط آب و هوایی آن و مصالحی که در منطقه وجود داشت، ← خانه‌های خود را از سنگ، چوب و خشت می ساختند

۱- با تأسیس امپراتوری‌های بزرگ (۲) ساختن شهرها ← به تدریج بناهای بزرگ و باشکوهی مانند کاخ‌ها - آرامگاه‌ها - آتشکده‌ها ساخته شدند

بهرخی از بناها مانند تخت جمشید ← از نظر معماری، وسعت، عظمت شهر جهانی دارند، علاوه بر تخت جمشید ← هگمتانه ← پاسارگاد ← تخت سلیمان ← طاق بستان ← طاق کسری، از بناهایی هستند که پیشرفت ایرانیان را در معماری نشان می‌دهند

معماری ایران باستان

۸۴

ساختن بناهای عظیم و حکم مانند سدها، پلها، ابزارها، وسایل مختلف - زندگی که به دست ایرانیان ابداع شده، نشان می دهد که مردمان ایران باستان با علوم مختلف مانند علوم ریاضی، هندسه، زمین شناسی و... آشنا بوده اند.

باستانشناسی
دانش مردم ایران
۱۹

ایرانیان باستان در علم نجوم، پیشرفت کرده و باسنجش ربعین زمان به خوبی آشنا بودند.
- علت نیاز مردم ایران باستان به تقویم - برای انجام فعالیت های کشاورزی که در فصول خاصی از سال انجام می گرفت به تقویم نیاز داشتند.
- ایرانیان باستان تقویم خورشیدی (شمسی) را بوجود آوردند و سال را به ۱۲ ماه، ۳۰ روزه تقسیم کردند و پنج روز پیاپی سال را جداگانه به حساب آوردند، این تقویم از کم نظیرترین تقویم های دین است. (منظور تقویم شمسی)

ایرانیان باستان در علم پزشکی پیشرفت کرده بودند و خواص درمانی گیاهان را می شناختند.
- در بخشی از کتاب اوستا از سه نوع پزشک - ۱) جراح ۲) پزشک معمولی ۳) پزشک دعا (که پادعای مقدس باطن افراد را درمان می کند) نام برده شده است.

باستانشناسی
دانش مردم ایران
۲۰

در دوره ساسانیان - در زمان شاپور ساسانی، و در شهر جندی شاپور (در قزوستان کنونی) - مدارس های پزشکی و بیمارستانی، تأسیس نمود که یکی از قدیمی ترین مدارس پزشکی جهان به شمار می روند.
- در مدارس جندی شاپور، علاوه بر پزشکی - نجوم، ریاضیات موسیقی، شیمی (کیماگری) و... تدریس می شد.

نیازهایی که باعث اختراع خط شد - ارتباط - انتقال فرهنگ و علم -

علت نام گذاری خط میخی - گروه آموزشی میل به بقاء و جاودانگی.

خط تمدن ایلامی ها - چون خط میخی، شبیه به میخ های استاده و میخ های افتاده بود، به این علت این قطران، خط میخی گفتند.

از خانه های مردم معمولی، ایران باستان چیزی باقی نمانده است ولی از بقایای کاخ ها و آتشکده ها، هنوز باقی است - زیرا مصالح ساختمانی که در کاخ ها بکار برده میشد بسیار خوب و مرغوب بوده و به خاطر همین، این نوع بناها، استقامت و مقاومت خوبی - داشتند و خانه های مردم عادی از مصالح ساختمانی نامرغوبی استفاده می کردند و سریع تخریب می شد.

- تفاوت نوروز باستانی با نوروز امروزی :

نوروز باستانی، نوروز یاد شاهان بود، و فرصتی برای یاد شاهان بود که بزرگی خود را به رخ مردم بکشند اما نوروز امروزی، نوروز ایرانی، سنتی مردمی و وسیله ای برای ارتباط قلبی میان مردم و خداوند است. نوروز امروزی مردم آن را جشن گرفته و قرآن بر سر سفره هفت سین می گذارند، آنفایه دیدار بزرگترها فامیل رفته و به یکدیگر هدیه می دهند.

- هدیه باستانی فرهنگ ایران به جهانیان - نوروز میباشد.

- امروزه نوروز (اول فروردین) یک روز جهانی است.

- امروزه علاوه بر ایران کشورهای جمهوری آذربایجان - افغانستان - تاجیکستان - ازبکستان - قزاقستان - قرقیزستان - ترکمنستان - کردستان عراق - پاکستان - ترکیه، نوروز را جشن می گیرند و مراسم مخصوص به خود دارند.

- هرنگ از اعیان سفره هفت سین نماد مخصوصی است :

قرآن: مخصوص مسلمانان است که سال نو را با نام خدا شروع کنند - سکه: نماد افزایش دارایی است - سبب: نماد سلامتی و تندرستی است - سبزه: نماد حیات و شادابی است - سمنو: نماد خیر و برکت - سرکه: نماد جاودانگی - سیر: نماد پیوستگی و برادری است - سماق: نماد شادی، صبر، استقامت - سنجبل: نماد عشق و دلباختگی - تخم مرغ: نماد زایش و تولد - آینه: نماد شفافیت - شمع: نماد روشنی و فرخ - ماهی: نماد تازه گی و تکا نو - نان: نماد برکت و روزی.

- تیر اندازی، اسب سواری، شنا، کشتی - از جمله ورزش ها مردم ایران باستان بود که در جهان امروز هم مرسوم است.

- ورزش هایی مانند فوتبال، تکو، والیبال، دوچرخه سواری در ایران باستان وجود نداشته است، زیرا وسایل و امکانات بازی وجود نداشته است.

- انواع نشت فودها و ماکارانی و... از جمله ماده غذایی هستند که امروزه مصرف می شود ولی در زمان ایران باستان نبوده است.

- رفت و آمد بازرگانان از طریق جاده ابریشم (علاوه بر تجارت و اشغال کالا، پیامد دیگری از جمله ۱) رواج گردشگری ۲) مابجایی انواع علوم و فنون ۳) آشنایی با فرهنگ و تمدن کشورهای و... را برای مردم کشورهای آن زمان داشت.

- برخی از شغل های امروزی مانند خلبانی - مهندسی نرم افزار - کارشناسی ترافیک - پزشکی هسته ای - ناو و... در ایران باستان وجود نداشته است، چون این شغل ها یا صنعت در ارتباط بود و صنعت هم در ایران باستان وجود نداشته است و اگر هم صنعتی در آن زمان وجود داشت، صنعت اولیه و ابتدایی بود و به این علت، این شغل ها نمی توانستند در جامعه ایران باستان وجود داشته باشند.

- شغل هایی مانند فلز کاری - بافندگی - معماری - نجاری - کشاورزی و... از جمله شغل هایی هستند که در ایران باستان هم وجود داشته و این شغل ها، امروزه نسبت به آن زمان پیشرفت ها و تغییرات زیادی داشته است، در ایران باستان این شغل ها به صورت کارگاه های دستی و ابتدایی اداره می شد، ولی امروزه این شغل ها مکانیزه شده هستند و به صورت ماشینی اداره می شوند.

- تفاوت و شباهت های خانواده های امروزی با خانواده ایران باستان :

تفاوت - خانواده های امروزی جمعیت خانواده ها کم است و بیشتر نیازهای افراد خانواده به وسیله مؤسسات اجتماعی برطرف میشود ولی خانواده های ایران باستان جمعیت آن زیاد بود و بیشتر افراد فامیل و بستگان در یکجا زندگی می کردند و اکثر نیازهای افراد هم درون خانواده ها تأمین می شد.

شباهت - در خانواده های ایران باستان و خانواده های امروزی به عنوان مهمترین کانون تربیت فرزندان از جایگاه خاصی برخوردار بودند و هستند.

- در زمان ایران باستان، جنگ‌های بزرگی بین حکومت‌ها در می‌گرفت؛ هدف از این جنگ‌ها به تو
قلمرو و دستیابی به مراکز تجاری مهم بود، و اگر بخواهیم با جنگ‌ها و لشکرکشی‌های جهان امروزی مقایسه
کنیم، هدف دفاکت و نفوذ سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و دستیابی به منابع عظیم نفت و گاز و دیگر
ثروت‌های کشورهای دیگر است.

- کشورهای که در ۵۰ سال گذشته بیشترین جنگ‌ها را در جهان به راه انداختند و میلیون‌ها انسان
بی‌گناه را به هلاکت رسانده‌اند عبارت است از: عراق علیه ایران - شوروی علیه افغانستان
آمریکا علیه افغانستان و عراق - جنگ اسرائیل علیه فلسطین - داعش علیه سوریه و عراق -
اسرائیل بر علیه لبنان و ...

- در ایران باستان نظروای مردم در حکومت‌ها هیچ جایگاه راهبردی نداشت و حق ابراز نظر و
دفاکت در کارهای کشور را نداشتند و هر چه شاه دستور می‌داد، اجرامی کردند.

- در ایران باستان منشیان و دبیران به چند زبان و فقط آشنایی داشتند زیرا قلمرو ایران
وسیع بود و این قلمرو، از اقوام و ملل مختلف تشکیل شده بود و برای نوشتن نامه‌های پادشاه
از زبان‌ها و فط‌های مختلفی استفاده می‌کردند.

- چشم‌و گوش‌های شاه (مأموران مخفی) موضوعاتی از قبیل: اوضاع سیاسی و اجتماعی - مسایل
امنیتی - نحوه گرفتن مالیات‌ها - چگونگی ایجاد ستورش‌های محلی را به پادشاه خبر می‌دادند.
- علت اینکه شاهان ایران باستان (پرفی از آن‌ها) دستور می‌دادند نقش برجسته‌هایی مانند نقش
برجسته بیستون روی سنگ‌ها کنده شود - میل به ماندگاری و بقا را یاد داندگی - برقراری ارتباط - امیال
شاهان - فخر و غرور - علاقه و برای این که قوانین و دستورات و سیروزی‌های شاهان در ذهن مردم
باقی بماند و از بین نرود.

- قلمرو و هم‌منشیان، امروزه شامل کشورهای ترکیه، سوریه، عراق، ترکمنستان، افغانستان،
جمهوری آذربایجان، ارمنستان می‌باشد.

- سواحل مکران - در سواحل جنوبی کشور در محدوده دریای عمان و سواحل استان -
سیستان و بلوچستان قرار دارد، طول این ساحل حدود ۵۰۰ کیلومتر (از غرب چاسک تا نزدیکی بندر
کراچی در پاکستان) گسترده شده است. تنها بندر اقیانوسی ایران یعنی چابهار در ساحل مکران
قرار دارد. ساحل مکران ماسه‌ای، مرجانی، صخره‌ای می‌باشد.

- عواملی که باعث شده است که سفرگردن و گردشگری در یک منطقه افزایش یابد عبارتند از:

تبدیلات و اطلاع‌رسانی در سطوح مختلف - گسترش انواع حمل و نقل - ایجاد نظم و امنیت
برای مردم منطقه و گردشگران - هماهنگی بین انواع سازمان‌ها، ارتباط با امور گردشگری -
فراهم کردن امکانات رفاهی برای گردشگران مانند هتل‌ها، ستوران‌ها - آژانس‌ها مسافری و ...
- تعریف ایوم گردی: سفر و بازدید از زیست‌بوم یک منطقه می‌باشد به طوری که تمامی ویژگی‌ها
محیطی، فرهنگی، طبیعی، اجتماعی آن منطقه حفظ شود. در واژه ایوم گردی واژه آموزش بسیار
مورد تأکید قرار دادند که این آموزش هم شامل مسافران است که به آن محل می‌روند و هم شامل مردم،
محلی ساکن در آنجا تا آید شده و بیشتر برای بازدید از جاذبه‌های طبیعی یک منطقه صورت می‌گیرد.
- تفاوت ایوم گردی با گردشگری: گردشگری فقط برای لذت بردن از جاذبه‌های گردشگری
یک منطقه صورت می‌گیرد و هیچ اقدام عملی برای حفظ محیط زیست آن منطقه صورت
نمی‌گیرد ولی ایوم گردی: سفری است که بر اساس اساس مسئولیت و برای
حفظ محیط زیست و احترام به فرهنگ بومی و سنتی و سودآوری به جامعه محلی صورت می‌گیرد.

به امید موفقیت شما دانش‌آموزان عزیز: ابو الحسن (پهمن) ۸۷